

Abonamântulu

Pentru monarchia:

Pre anu 6 fl., 1/2 anu
3 fl., 1/4 anu 1 fl. 50 cr.

Pentru strainatate:

Pre 1 anu 18 frcs., 1/2
anu 9 frcs., 1/4 anu
4 frcs. 50 cm.Fóia apare in fie-care
Sâmbata.

Unirea

Fóia besericésca-politica.

InsertiuniUnu şiru garmond:
odata 7 cr., a dóu'a óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
si de fie-care publica-
tiune timbru de 30 cr.Totu ce privesce fóia
se se adreseze la «Re-
dactiunea si Admini-
stratiunea Unirei»
in
Blasiu.

Anulu I.

Blasiu 4 Aprilu 1891.

Numerulu 14.

O reprivire.

(+) „Pester Lloyd“, organulu semi-oficiosu germánu alu guvernului nostru in numerulu seu dela 30. Octobre anulu trecutú ocupându-se cu conferinti'a reprezentantiloru partidului nationalu românescú tiénuta in 27 si 28 Octobre 1890, le spune francu Româniloru, cá n'au ce cautá cu memorandumu loru la Coróna, „cáci domnitoriulu constitutionalu alu Ungariei nu întreprinde nimic'a preste capulu consilieriloru sei constitutionali“. De ace'a déca Românii voiescu se se mántuiesca de asupra in chipuite ori reale, au se urmeze dóue cái, si anume: seau se petitioneze la parlamentu, seau se-si aléga deputati, cari in forulu competentu, adeca in parlamentulu tierii se le apere caus'a loru. Apoi numitulú diariu adauge: „Si déca tóte aceste cái ar' fi inchise, concetatiunii nostri románi inca totu nu ar' stá fâra nici unu scutu parlamentariu. Prelatii besericesci, pre cari ei si i-au alesu, si cari se búcura de increderea loru, siedu in cas'a ungara a magnatiloru, si vócea loru nu ar' remâné fâra echou in sal'a legislativei. Potemu noi óre admite, cá acesti barbati ilustru si in tóta privinti'a independenti se privesca in tacere, cum credintiosii loru ar' fi in tóta seriositatea amenintiati in consciinti'a loru nationala, in limb'a loru in scóla si in beserica, dar' mai alesu in consciinti'a loru religiósá? Si potemu noi óre admite, cá o manifestatiune dintr'o asemenea parte nu ar' fi insótita de acelu

efectu, pre care dupa dreptu trebuie se-lu asteptámu dela ea?“

Nu cunóscemu nici o enuncciatiune diaristica, care se fi statu in contradicere atátu de evidenta cu faptele, cá enuncciatiunea de mai susu a organului guvernamentalu semi-oficiosu.

Pentru cá inse se nu ni-se póta imputá, cá o dicemu acést'a fâra nici unu temeiu, vomu face o reprivire scurta asupra unorú evenimente petrecute dela anulu 1879 in cóce in viéti'a pública a patriei nóstre, aretându cu putine cuvinte pasii întreprinsi de Archiereii besericeii nóstre pentru a-si aperá poporulu loru, cându dènsii au observatu, cá acést'a este in tóta seriositatea amenintiati in consciinti'a lui nationala, in limb'a lui, in scóla si in beserica, si mai vértosu in consciinti'a lui religiósá. Acést'a reprivire trebuie se o facemu si din motivulu specialu, cá faptele Archiereiloru besericeii române greco-catolice au fostu prezentate adeseori chiar' si de diaristic'a nóstra romána in o lumina sinistra, cá se nu dicemu tendentiósá.

La anulu 1879, cându întréga tier'a se ocupá cu proiectulu de lege pentru introducerea limbei magiare cá studiu obligatoriu in scólele elementare, inimele toturorú Româniloru se implúra de ingrigire, indignatiune si turburare. Atunci actualulu nostru Metropolitu impreúna cu actualulu Episcopu alu Lugosiului alergá la Coróna si in audienti'a privata dela 10 Februaru 1879, depuse in mânilé Maiestáti sale o representatiune energica

datata in Vien'a la 9 Februaru 1879, in care eráu indigitate tóte periclele, ce in proiectulu acél'a de lege amenintiáu beserica si natiunea nóstra, dar' mai vértosu limb'a nóstra românésca, despre care espresu se diceá in representatiune: „asia dara pentru ierarchi'a nóstra ecclesiastica limb'a romána este cestiune de viétiá; prin urmare totu ce amenintia si periclitéza limb'a besericeii nóstre, limb'a romána, amenintia si periclitéza totu odata ierarchi'a, beserica nóstra. Déca noi fatia de periclulu acést'a amu fi indiferenti, atátu ar' insemná, cátu a ne face tradatorii besericeii nóstre.“¹⁾ Responsulu oralu alu Maiestáti sale la acést'a representatiune a fostu gratiosu, si dupa ce Maiestatea sa si-a manifestatu dorinti'a preainalta, cá ingrigirile Archiereiloru se se adúca si la cunoscinti'a Ministrului de atuncia Trefort, dènsii se presentara si inaintea Ministrului, si aperara si inaintea lui caus'a besericeii si natiunei românesci. Vócea Archiereiloru remase inse fâra echou in urechile ministrului, cáci in 29 Aprile 1879 proiectulu de lege se puse pre tapetu in cas'a deputatiloru, unde pre lângá tóte protestele deputatiloru románi, sèrbi, sasi, si ale magiarului Ludovicu Mocsáry, fú primitu si inaintatu la cas'a magnatiloru. Aci in siedinti'a dela 13 Maiu 1879, Archiereii nostri cerura cu

¹⁾ Documintele, la cari se face provocare in acestu articulu, se potú vedé parte in „Fóia scolastica“ din Blasiu de pre anulu 1879, parte in mai multí numeri ai „Tribunei“ din Sibíu de pre anulu 1887.

Feuilleton.**Copilulu si stelele.**

„Colo, unde suntú stelutie,
„Colo, colo la ceriu susu,
„Maiculiti'a mea dragutia
„Nice-odata nu m'ai dusu.

„Cându m'ai duce, susu la stele,
„Maiculiti'a-si fi voiosu,
„O! vedi, cându stralucescu ele,
„Ceriulu cátu e de frumosu!“

Astfelu díce copilasiulu,
Si spre ceriulu, ce luceá,
Redicându-si ochii, miculu
Bratiele si-le 'ntindeá.

Ér maicenti'a lui doiósá
Íi siopti cu vorba dulce:
„Unde-su stelele frumóse,
„Draga! eu nu te potú duce.

„Dara susu la stelisióre,
„Colo la ceriulu azuru
„Din viéti'a trecatóre
„Te vei duce tu singuru,

„Cându Domnedieu din 'naltíme, —
„Alu ceriului imperatu; —
„Ti-a chiemá din asta lume
„Sufletulu teu bunu, curatu.“

„Si atuncia, mama scumpa!
„Voiu rogá pre Domnedieu,
„Sè vii si tu 'n ceriu cu mine,
„Sè fiu totu la sînnulu têu!

Teusiu, 1891.

E. L.

La programulu „Unirei“.

S'a desvelitu stindardulu si fítura in véntu,
Pre elu stá scrisu: »Unire si pace pre paméntu!«
Sionulu stralucesce in feerica splendóre,
Románi! imbracati astádi vèsméntu de serbatóre;
In hain'a dereptáti si-a pácii ve-imbracati,
Christosu ve chiáma astádi in lume sè luptati!

... Dar nu'n lupta desiérta stá dulcea fericire,
Moral'a fericesce întréga omenire,
»Unirea in credintia« si sfântu devotaméntu,
Isvóre suntú de viétiá la neamuri pre paméntu;
Si nu-i potere 'n lume sè 'nfrángá pre celu dreptu,
Nici réu sè-ademenésca pre sufletulu desceptu!

Popórele se mişca, se lípita, se framénta,
Idei resaru pre urma, ce sufletu-ti incánta,
Dar numai la parere; — zidiri in aeru suntú,
Ce astádi ne desmérda — ér mâne-su in morméntu;
Ideile, ce 'n lume Christosu le-a 'mpráştiátu,
Priu veacuri luminéza cá sórele curatu!

Si celu ce se abate de ele, — a facutu
Lungi drumuri prin pustúri, prin locu necunoscutu,
Cá'n urma sè se 'ntórca la calea inceputa,
In aeru sè redice o flamura pierduta,
Ce-odata, cá si neamulu latinu din resaritu,
Din órba nesciintia — amaru — a necinstitu.

Adi flamur'a uitata ér fálfáie in véntu,
Unire ne vestesce si pace pre paméntu,
Privesce-o Románime si-inchina-te cu doru,
De dèns'a adi se léga alu nostru viitoriu,
Surorile latine te-ascépta pre-acestu drumu
De multu. . . Sosi'a óre si ceasulu teu acum?!!

Georgiu Simu.

insistentia, că proiectul acest'a se se respinga, de ôrece, precum s'a exprimat între altele actualulu nostru Metropolitu, „statulu pôte fi tare si vediutu, si dêca nu toti cetatienii lui -i cunosc limb'a; patri'a pôte fi fericita, si popôrele ei indestulite, fâra că fericirea aceleia si indestulirea acestor'a se depinda dela cunoscerea limbei de stat, si patriotismulu, adeca iubirea de patria, nu este impreunata cu cunoscerea limbei de stat“. Apoi dupa ce acel'a-si Archiereu a desfasuratu tôte calamitâtile, ce le ascundeá in sine acelu proiectu de lege, astfeliu esclamá: „Er atunci ce se va întâmplá cu beseric'a mea, cu beseric'a româna greco-catolica, pentru care limb'a româna este *conditio sine qua non*, conditiune de esistintia, pentru că acést'a este limb'a liturgica, rituala si ecclesiastica a besericei greco-catolice?“ Vócea Archiereilor nostri *si in sal'a legislativei remase fâra echou si nu fu însotita de acelu efect, pre care dupa dreptu îlu astépta dela ea chiar' si guvernamentalulu „Pester Lloyd“.*

Cându erá vorb'a despre pertractarea proiectului de lege despre scólele medie, si despre introducerea limbei magiare in aceste scóle, actualulu nostru Metropolitu impreuna cu Consistoriulu sêu archidiececanu deja in 3 Februaru 1882, adresá camerei deputatiloru o representatiune in tóta privinti'a întemeiata, in care cerú, se se respinga pertractarea acelu proiectu de lege, si dupa ce proiectulu pre lângá tôte protestele besericei si natiunei române, ajunse si in cas'a magnatiloru si in 1883 se puse pre tapetu chiar' in *Lunia Pasciloru*, cându Archiereii nostri nu poteáu lipsi dela resiedinti'a lor, actualulu nostru Metropolitu tramise in 12 Martie 1883 o representatiune energica si la camer'a de sus, ceréndu si dela acést'a respingerea proiectului de lege, de ôrece acel'a vátema autonomi'a besericiloru, restrînge dreptulu acestor'a de a dispune liberu asupr'a gimnasiiloru lor sustienuite cu mari jertfe, si elude legea de nationalitáti, accentuându-se si de asta data, *cá limb'a românesca este unu tesauru pretiosu si pentru beseric'a nôstra, si de o necesitate asia de mare pentru viét'a besericei, in câtu nu numai studiile teologice, ci si cele gimnasiale trebe se se propuna in institutele nôstre numai românesce.*

Afle inse „Pester Lloyd“, că vócea Archiereilor nostri *a remasu si acum fâra de echou in sal'a legislativei si nici de cum nu a fostu însotita de acelu efect, pre care dupa dreptu trebe se-lu asteptámu dela ea.*

Cum si-au ridicatu Archiereii nostri vócea lor in sal'a legislativei in contr'a proiectului de lege despre asilele de copii, o sciú fôrte bine cetitorii „Unirei“. Vócea lor a resunatu si de asta data in desiertu! Dar' nu numai atâta, ci Archiereii nostri au fostu atacati in foile din Budapest'a cu nesce cuvinte, cari nici celoru mai mari réuvoitori ai patriei si ai neamului nostru nu ar' fi fostu iertatu a le adresá. Astfeliu in diariulu „Budapesti Hirlap“, amu avutu dorerós'a ocaziune se cetimu in numerulu sêu dela 10 Martiu a. c. urmatórea însulta ne-

qualificabila: „Este intr'adeveru o pri-velisce mișcatóre ace'a, că Archiereii Valachiloru combatu cu atát'a focu institutiunea asileloru de copii, si cându statulu magiaru își intinde mân'a s'a spre pruncii Valachiloru, pentru că se-i scóta din intunerecu, din selbataciá si din stupiditate, — ei suntu gata a smulge din acésta mâna mántuitoire turm'a lor si pre fetii ei, si a o impinge érași in starea selbatica de pâna acumu.“

Éta *echoulu si efectulu*, care l'a produsu vócea Archiereiloru ridicata pentru aপরarea consciintiei religiose si nationale a poporului nostru!

Acum inse „Pester Lloyd“, tace tacerea pescelui!

Cá „Pester Lloyd“ tace, nu ne superámu de locu, precum nu ne dore nici de ace'a, că „Tribuna“, (nu cea din Rom'a, unde inca apare unu diariu cu numele acest'a, ci cea din Sibiu) a aflu de cuvintia a vorbi si a sustiené in numerulu seu 63. din a. c., „că episcopii români greco-catolici de astádi nu au aflu cu cale a desfasurá caus'a româna in cas'a magnatiloru“ cu ocaziunea desbaterii asupr'a proiectului de lege despre asilele de copii.

Dupa ce inse „Tribun'a“ cu manierele si prejuditiile sale bizantine pôte induce pre ómeni in ratecire, ne sêntimu detori a accentuá, că cuvintele ei ne-qualificabile ar' avé întielesu numai atunci, cându prelatii nostri nu s'ar' fi prezentatu de locu in cas'a magnatiloru, seau cându presentându-se, nu ar' fi vorbitu in contr'a proiectului de lege, seau cându manifestându-si vointi'a de a vorbi in contr'a proiectului, s'ar' fi lasatu „se fia opriti“, că se nu vorbésca, pre cum faptice s'au si facutu incercári, seau cându ridicându-si vócea, ar' fi reprezentatu interese straine si nu caus'a româna, seau cându in fine prelatii nostri din punctu de vedere românescu *nu ar' fi vorbitu in esentia totu ace'a, ce numai a avutu de gându se vorbésca unu prelatu greco-orientalu, care inse nu si-a deschisu gur'a, desi nimenea din cei de fatia nu a potutu observá, „că ar' fi fostu opritu de impregiurimea sa“.*

Lucrulu dar stá cu totulu altmintrea, decâtu cum îlu presenta „Tribun'a“ din motive, cari nici o onóre nu-i facu. Dintre patru prelati români gr. cat. s'au prezentatu in cas'a magnatiloru trei si au vorbitu in contr'a proiectului de lege doi; cei gr. or. s'au prezentatu toti trei si au vorbitu érași *numai doi*. Dintre toti prelatii români presenti numai doi n'au vorbitu: unulu *greco-catolicu* si altulu *greco-orientalu*, inse si acestia au fostu solidari si au votatu cu cei ce au vorbitu in contr'a proiectului. Intre acesti doi din urma nu se pôte face deosebirea ace'a, ce o face „Tribun'a“, care numai in preocuparea sa excesiva pentru cultulu persóneloru pôte considerá unu discursu *nerostitu* de rostitu, si pôte pune pre unu prelatu, care a votatu in contr'a proiectului, in ace'a-si categoria cu unu prelatu, care nici nu a fostu de fatia in cas'a Magnatiloru.

Din punctu de vedere *românescu* prelatii nostri au aপরatu totu ace'a, ce au aপরatu si cei greco-orientali. Căci dêca prelatii greco-orientali au accentuatu „tendinti'a nefericita de magiarisare“, totu ace'a-si tendintia a accentuat'o si Metropolitulu nostru, cându a sustienuit, că prin proiectulu acest'a de lege nationalitátile nemagiare *„se voru vedé pre sine amenintiate in conditiunea lor de esistintia“*, si totu in contr'a acelei tendintie s'a luptatu si episcopulu gr. cat. alu Lugosiului, cându a combatusu puterea obligatóre a proiectului de lege, căci dêca infintiarea si cercetarea asileloru ar fi numai *facultativa*, si nu obligatóre, nu s'ar manifestá in acelu proiectu nici o tendintia periculósá de magiarisare. — Dêca Metropolitulu greco-orientalu a accentuatu, „că-si tiéne de o detorintia a scuti caracterulu nationalu alu credintiosiloru besericei sale“, totu acést'a a accentuat'o si Metropolitulu greco-catolicu, cându a disu, că besericele române *„voru fi amenintiate in bazele esistintiei lor“*. Dêca episcopii greco-orientali au vorbitu despre „nemultiamirea, mahnirea si amaraciunea“ produsa prin politic'a de magiarisare, totu de *„amaraciunea întemeiata a parintiloru, cari își iubescu nationalitatea si confesiunea“*, a vorbitu si Capulu Besericei nôstre. Dêca episcopii greco-orientali au disu, că invetiarea limbei magiare in asilele de copii e „fâra nici unu folosu *practicu*“, totu ace'a a afirmat'o si Metropolitulu nostru, cându a disu: *„că numai pre lângá folosirea limbei materne se pôte sperá cu securitate, că tēmpulu si lucrulu întrebuintiatu cu crescerea prunciloru se va poté apropiá de scopulu presfptu si asteptatu de parintii respectivi“*. Dêca clientulu greco-orientalu alu „Tribunei“ a voit'u sê vorbésca, dar nu a vorbitu despre „mulcomirea spiriteloru“, Metropolitulu nostru a vorbitu in fapta despre „liniscirea spiriteloru“ in mai multe pasage. Dêca archiereii greco-orientali au vorbitu de „relele neprecalculabile“, ce urméza din proiectulu de lege, totu despre atari rele au vorbitu si archiereii greco-catolici in fiecare pasagiu alu vorbirei lor. Asiádara din punctu de vedere românescu numai deosebire de *cuvinte si expresiuni*, si nu si de *idei* se pôte aflá, cându comparámu cuvântárele archiereiloru greco-catolici cu a aceloru greco-orientali.

Dar fiindu-cá „Tribun'a“ se desfátéza in paralele, vomu continuá si noi paralel'a nôstra.

Dintre prelatii nostri greco-catolici nici unulu nu a facutu concessiuni curentului actualu de magiarisare, ci din contra unulu dintre ei a militatu pentru *„respectarea obligata si sustienuerea intacta a legi de nationalitáti“*, pre cându unulu dintre prelatii greco-orientali a facutu in favorulu limbei magiare si concessiuni de acelea, cari nu suntu scrise in legea de nationalitáti. Dêca archiereii nostri in cuvântárele lor nu au rostitu de mai multe ori cuvântulu „Románu“, precum îi invinovatiese „Tribun'a“, ei au datu dovedi cu fapte mari, nobile si nepieritóre, că acestu nume îlu pórtá in

inim'a loru celu puțin totu cu atât'a pietate, că si prelatii greco-orientali, la tota întempleră inse cu mai multa pietate de câtu domni dela „Tribun'a“, cari cügea, că cu câteva atacuri personale pornite din motive condamnabile au facutu mare isprava pentru binele neamului românesc.

Pre cându prelatii greco-orientali s'au dechiaratu mai numai in contr'a tendintieloru magiarisatóre a proiectului de lege, pre atunci prelatii greco-catolici s'au dechiaratu si in contr'a acestoru tendintie si au combatutu si bazele greșite, pre cari se razimă proiectulu de lege, pentru-că surpându-se temelile se se derime intregu edificiu cu tóte scopurile lui neiertate. Déca „Tribun'a“ este informata, că archiereii români numai „siliti“ de curentulu pornitu intre români in contr'a proiectului de lege au intratu in focu, atunci o asigurămu, că acést'a o póte sustiêné despre clientulu său, care dupa „Tribun'a“ ér numai „silitu de impregiurimea sa“ nu si-a rostitu discursulu si s'a retrasu din focu; nu o póte inse afirmá si despre archiereii români greco-catolici, cari deja inainte de acést'a cu unu anu au inceputu a face pregatiri pentru actiunea loru in contr'a proiectului de lege, si erau deja pregatiti inainte de a se fi publicatu celu dintăiu protestu alu româniloru.

Noi inca amu vorbitu alta data in „Unirea“ despre tiênut'a archiereiloru români greco-orientali in cas'a Magnatiloru, inse asiá că spunându-ne francu vederile nóstre, toturoru le-amu adusu tributulu de recunoscintia; ér déca acum vre-unulu dintre ei s'ar superá pentru cele defasiurate aici, vin'a si responsabilitatea este a „Tribunei“, care ne-a silitu si pre noi se facemu paralele între „uniti“ si „neuniti“, desi altcum nu a fostu si nu este intentiunea nóstra a vatemá prin acést'a pre vre-unulu dintre archiereii greco-orientali, pre cari noi îi stimămu mai multu, de câtu îi stiméza „Tribun'a“ si pre ei si pre ai nostri.

Catolicii francesi si republic'a. — De cându Cardinalulu Lavigerie si-a tiênutu toastulu său, in care s'a dechiaratu pentru republica, de atunci s'a nascutu o fierbere neindatinata între catolicii francesi. Curêndu dupa toastulu acést'a vre-o câțva episcopi francesi au dechiaratu publice, că si ei nutrescu asemene idei fatia cu republic'a. Ceva mai târdiu celebrulu episcopu si oratoriu Freppel caletori la Rom'a spre a se informá, déca Sântulu Seauu Apostolicu apróba seau nu ideile Cardinalului Lavigerie. Freppel a avutu si o audientia lunga la Sânti'a Sa Pap'a Leonu XIII. Detaiurile ideiloru defasurate de Sânti'a Sa in celebr'a acést'a audientia a unuia din cei mai de frunte prelati francesi suntu inca necunoscute. Printre catolicii francesi inse de atunci s'a latitu totu mai tare ide'a, că ei se se alipéșca de form'a de statu republicana, se incete a o mai combate, se se siléșca pre tóte căile posibile a inaintá binele besericeii si sub form'a de statu republicana, se se organizeze in o partida puternica, care se fia in stare de o parte a eluptá abrogarea toturoru legiloru si ordonantieloru injurióse besericeii, éra de alta

parte a paralisá si a respinge ori si ce atacuri nóue, ce s'ar' mai indreptá in contr'a besericeii in viitoriu.

E posibilu, că catolicii francesi se fia capetatu avisulu acést'a chiar dela loculu celu mai competentu. Căci in adevèru éra lucru curiosu, că catolicii francesi tóte sperantiele de dîle mai bune pentru beserica si-le legaseru de caderea republicei si restatorirea formeii de statu monarchice. Deveniseru catolicii francesi o specie de „*rusticus expectat dum defuat amnis*“ si se cufundaru in o apatia si pasivitate fatalistica, câtu priviáu, cum radicalii dî de dî capetându potere totu mai tare aduceáu legi din ce in ce mai injurióse pentru beserica. Ma ce e mai multu, dedându-se a asceptá pentru beserica dîle mai bune totu numai dupa ce se va restatori monarchi'a, ajunseru in pusetiunea de a fi mai întâiu agenti ai principiului monarchicu si numai dupa ace'a a principiului besericescu, éra la altii devenise monarchi'a o specie de dogma religiósă, cari acum nu se sfiescu a strigá in gur'a mare, că catolicii republicani suntu eretici.

Si totusi pentru beserica formele de statu republicane seau monarchice suntu unu ce indiferent, căci ea póte trai in armonia si cu un'a si cu alt'a. Dovéda este republic'a cea mai mare din lume, statele unite din Americ'a, unde infloresce beserica mai frumosu decâtu in ori ce monarchia din Europ'a, Éra catolicii din Frânci'a își voru aduce aminte, câtu de multu a suferitu beserica francesa si pre tîmpurile monarchiei sub Filipu celu Frumosu, sub Ludovicu XIV si chiar si sub Napoleonu. Noi credemu, că se insiéla catolicii, cându ascépta asiá multu dela unu tron, pre care ar siedé Conte de Parisu descendentulu revolutionariului Filipu Egalité, seau cându Domnedieu ar fi lasatu preste Frânci'a si nenorocirea, că pre tronulu ei se fia ajunsu principele Jerôme Bonaparte, mortu inainte de acést'a cu câteva dîle, care numai in privinti'a talentului se deosebiá de unu Gambet'a, Carnot si altii. Cându catolicii francesi voru incetá a se mai incaldí asiá tare pentru monarchia, si voru grigí si sub form'a de statu republicana întâiu si mai întâiu de beserica formându o partida politica puternica că centrulu din Germani'a, atunci numai voru incetá dorerile cele multe, ce le causéza radicalii francesi astádi besericeii. Atunci fiindu terenulu pregatitu si pentru o monarchia catolica, póte că ar fi posibila si reactivarea tronului si inca in modu durabilu. Cum stáu astádi inse lucrurile in Frânci'a, ori ce tron ar fi numai de o durata efemera, cum destulu de evidentu aréta nestabilitatea celoru 4 tronuri, ce s'au mai redicatu in Frânci'a dela revolutiunea din 1789. Cându in revolutiunea acést'a Frânci'a a rupt'o cu trecutul ei catolicu, atunci si-a pierdutu ecilibriulu. Cându prin o activitate crestina catolica intensiva si perseveranta ecilibriulu acést'a va fi érasu restatoritu, atunci si reactivarea tronului va fi posibila, déca binele publicu va pofti asiá. Pána atunci inse credemu, că nu.

Revista besericésca.

Rom'a.

In 21 Iuniu a. c. se voru implini 300 de ani dela mórtea ângerescului tîneru *Aloisiu Gonzaga*, pre care, pentru etatea sa cea frageda, in care a moritu,

Beseric'a l'a proclamatu de *patronu alu tinerimeii catolice*. Amu împărtașitu dejá, că centenariulu acést'a se va serbá de cătra tinerimea catolica din intrég'a lume cu mare pompa. In specie tinerimea din Rom'a se pregatesce la arangiarea unoru serbări stralucite. Acum totu tinerimea romána, voindu se perpetueze amintirea acelei serbări, si-a propusu a intemeiá in Rom'a unu *pensionatu* pentru studentii universitari catolici din Rom'a si Itali'a, si asemenea pentru tinerii accia catolici, cari voru merge se petréca câtu-va tîmpu in capital'a creștinatătii. Insufletirea ace'a, cu care a fostu salutatu proiectulu nobililoru tineri români din partea presei italiene, franceze, germâne, englese si spaniole, este garantia, că proiectulu se va si realisé in celu mai stralucitu modu.

Frânci'a.

In 1 a l. c. s'a deschisu in Paris alu doilea congressu sciintificu internationalu alu catoliciloru. Celu dintăiu congressu s'a tiênutu in anulu 1888. Scopulu acéstui congressu este, se intrunésca pre toti barbatii de sciintia cu convingeri catolice la lupta in contr'a necredintiei, si se arete cu rezultatele adeverate ale sciintieloru, că între credintia si sciintia, între minte si descoperire nu se áfla si nu se póte áflá nici o contradicere. Si acést'a au si dovedit'o, cu privire la cestiunile cele mai multu agitate, lucrările crudite prezentate si publicate deja in congressulu trecut; si voru arétá-o si mai multu lucrările congressului presentu, la care participa celebritățile sciintiei, cari totu odata suntu mândri de a se poté numi catolici.

Sânti'a Sa gloriosulu Pontifice Leonu XIII a trimisu binecuvéntarea Sa congressului, éra presidiulu de onóre îlu duce Archiepiscopulu din Paris, Cardinalulu Richard. Siedintiele se voru terminá Luni in 6 a l. c.

Chalde'a.

Printre nestorianii din Chalde'a, desbinati de cătra beserica catolica inca din secululu alu cincilea, de pre tîmpulu lui Nestorie patriarchulu de nefericita memoria alu Constantinopolei, — esista de o vreme incóce o mare mișcare spre S. Unire. Se impartasiesce din locurile sigure, că ei au esmisu din sinulu loru o deputatiune, care se trateze acést'a cestiune cu patriarchatul chaldeu catolicu din Mossoulu si cu Monseniorele Delegatu Apostolicu alu Mesopotamiei. Ei solicitéza in deosebi crearea de scóle catolice in tîer'a loru, in cari tinerimea se se instrueze in sântele invetiaturi. Mgr. Elie XII Abolionan, patriarchulu chaldeu se áfla in Rom'a spre a se ocupá cu staruintia pre lângă Sântulu Seauu de cestiunea chaldaica. Noi cunóscemu totu ce'a ce Orientulu póte si trebue se spereze dela sollicitudinea parintiésca a lui Leonu XIII. Acum de curêndu Sanctitatea Sa isi descoperi Patriarchulu intentiunea sa de a fundá in Rom'a unu colegiu nationalu chaldaicu. Nu e temeraru asiádar a crede,

că Orientulu e pre calea de a-si recâştigá antic'a prosperitate religiósá si intelectualá prin reintórcerea sa la Unitatea catolicá.

Revista politica.

Afaceri interne.

Obiectulu discusiunei publice ílu forméza neintreruptu proiectulu de lege despre regularea administratiunei si autonomiei comitatense. Foile de tóte colórele n'au incetatu cu desbaterea acestui obiectu nici in dílele insemnate, ce au trecut, si cari au fostu consacrate patimiloru, mortii si invierei Mântuitoruluí Christosu. „Egyetértés“ in numerulu sèu din 29 adeca din Dominec'a Pasciloru, públicá o epistola alui Kossuth in caus'a administratiunei de statu, in care se próvoca membrii opositiei extreme la lupta pentru conservarea autonomiei comitatense, si in specie pentru conservarea dreptulu de a alege pre oficiali. Stâng'a extrema ísi si dá siliuntia in directiunea acést'a. Deputatii din acestu partidu au folositu si folosescu feriile parlamentare, cá se ámblesc prin cercurile loru, si se adune subscrieri la petitiuni pregatite de densii, in cari se cere conservarea autonomiei.

Dintre comitate s'a mai pronuntiatu in contr'a proiectuluí celui nou si comitatulu Albei-inferióre.

Austri'a.

Fóia oficiósá a publicatu unu decretu imperialu, prin care noulu *Reichsrath* se convóca pre 9 a l. c. Opiniunea públicá astépta cu multu interesu deschiderea parlamentuluí, pentru cá se véda, cum ísi va formá Taaffe maiortatea parlamentara. Negotiárele urmate pâna aici cu conducátorii partideloru deosebite pâna acum nu au dusu la nici unu resultatu. Liberalii germáni, cari forméza partidulu celu mai compactu, ar' fi doritu se íntre in maiortatea guvernamentalá, numai cátu Taaffe, de siguru la inviatiuni mai ínalte, s'ar' ferí de ei. De alta parte clubulu reorganísatu alui Hohenzollern, care se numesce acum partidu *conservatoru-autonomistu*, ímpreúna cu Polonii si cu antisemitii, e destulu de numerosu pentru a contrabílantia ínfluíntia liberaliloru. E deci posibilu, cá Taaffe va guverná fára unu partidu compactu, ci din casu in casu ísi va formá maiortatea de lipsa. — E siguru, cá íntre astfelu de ímpregiurári de o política creştina-conservátóre nu va prea poté fi vorba, dara chiar' ímpregiurarea acést'a va destéptá pre viitoriu pre catolici si mai multu, cá er'a liberalismuluí sectariu sè se termineze cátu mai íute.

Bulgari'a.

In numerulu trecutulu alu fóiei nóstre amu facutu amintire despre noile incercári ale Rusiei de a turburá pacea in Bulgari'a. Acum aceste incercári s'au manifestatu pre altu terenu. Mergúndu ministrii Stambulov si Belcev, dupa terminarea consiliuluí ministerialu, cátra locuintiele loru, in apropiarea parcului orásienescu au fostu íntimpínati de nesce individi necunoscuti, cari au ímpuşcatu de trei ori asupr'a ministriloru. Ministrulu

presiedinte Stambulov scapá nevatematu, éra ministrulu de finantie Belcev cadid mortu la paméntu. Ucigasii disparúra in íntunereculu serii.

Omorulu acést'a a produsu o sensatiune nespúsa, cu atátu mai vértosu, fiindu-cá tóte semnele aréta, cá victim'a alésa a fostu Stambulov, care e sciutu cá forméza cea mai mare piedeca in calea politicei rusesci. Si íntre adeveru ministrulu Belcev a fostu unu omu ténaru, stimatu si iubitulu de toti, fára inimici politici. Mai departe omorulu s'a íntéplatu in apropiarea locuintiei lui Karavelov, care e inimiculu neímpacatu alui Stambulov, si sierbitoruluí credinciosu alu Rusiei. In fine totu acést'a se pare a o védi si reintórcerea lui Bendereff in Románi'a, carele a luat parte deja la conjuratiunile de mai ínainte din Bulgari'a.

Germani'a.

Opiniunea públicá din Berlinu e fórte alarmata in urm'a unui articulu aparutu in „Reichsbote“, unde se díce, cá Rusi'a concentréza trupe numeróse la granietiele Germaniei si a Austro-Ungariei. Totu in acelu articulu se díce mai departe, cá trupele acele, cari au luat parte la manevrele cele mari din tómma, nu s'au mai reintorsu la garnisónele din interiorulu tierii, ci au fostu stationate in Podoli'a si Wolhyni'a. Provinciile aceste, díce totu fóia numita, sémena cu nesce câmpuri íntinse de bataia, la cari neintreruptu sosescu trupe nóue de cozaci de lângá Don, si chiar si dela Ural. — Nelíniscea produsa prin aceste sciri a crescutu si mai multu, dupa ce a ajunsu la cunoscentia, cá imperatulu Alesandru alu Rusiei i-a conferitu presiedintelui republicei franceze marele cordonu alu orduluí sántuluí Andrei, care decoratiune pâna aici numai la domnitori se dá.

Nu sufere índoiéla, cá distinctiunea dlui Carnot ínsémna mai multu decátu unu simplu actu de curtoasie, si de siguru e de o mare ínsemnatate política. — Ori cum ar fi ínse, credemu cá situatiunea nu e asiá de ameníntatóre, precum o descrie fóia berlineza.

Correspondintie.

Bucuresci, 29 Mart. 1891.

E unu faptu de netagaduitu, cá desele schimbári ministeriale, ce se íntépla in statele constitutionale, suntu ímpreunate cu o multime de rele. Cáci déca e fórte dreptu pre de o parte, cá popórele cele mai adeseori ascépta si cáuta cu nerabdare a se scapá de cutare ministru prepotentu, carele a ajunsu a formá o tiranía cu atátu mai odiósá, cu cátu mai meşteşugitu e stravestita, — nu mai puţin dreptu e pre de alta parte, cá carulu statuluí sufere multu in mersulu sèu prin departarea unoru barbati deja esperimentati in ocármuirea lui. In loculu acestei esperientie, in loculu cunoscentiei aprofundate a afaceriloru, conditiune indispensabilá pentru o buna guvernare, noile Escelentie, da, aducu cu sine promisiunile cele mai ademenitóre, planurile cele mai sublime si póte — lucru mai raru — chiar fortiele cele mai energice si capacitatea cea mai nediscutabilá in raportu cu predecesorii loru, dar totusi íntrádu in dicasteriuluí respectivu ele trebuie

sè incépa unu feliu de novitiatu, pentru cá póte chiar cându e íspravitu novitiatulu, sè-si véda sarindu-le tripodulu de sub petióre. Lasu de o parte ímpregiurarea, cându unele dintre noile Escelentie au remasu ínse-si uimite de stralucirea, cu care s'au vediatu incungiurate íntre o buna deminétia; cáci atunci carulu véditu dá îndèrptu. Dar voiu mai adaugá, cá d. c. in politic'a esterióra suntu o multime de cestiuni seau secrete seau pendente, in cari nóu'a Escelentia nu póte fi ínformata din dosarele gramadite pre biroulu celu verde, asiá incátu trebuie sè traganeze prin reserve preste reserve afacerile cele mai urgente, in cari cu deosebire se adeveresce dísa, cá tómpulu e banu. Asiá este. Marii barbati de statu ai tómpuriloru nóstre, cá si cei din trecutulu, nici pre jumetate n'ar fi potutu culege atátea roduri din abilitatea loru, déca n'ar fi remasu ani íntregi la cárm'a statuluí. Schimbárele ministeriale ínse sub acestu respectu, póte anume cáci suntu unu réu universalu, au devenitu in obicei, preste care multmille trecu ínainte cá si preste atátea altele.

Unu réu, seau mai bine dtsu o serie de rele multu mai sémntite ímpreunate cu schimbárele ministeriale suntu cele esprimate prin numirea de *premeneala radicalá*, adeca schimbarea functionariloru subalterni pre motive nu numai politice ci si nepolitice; si de aceste rele Románi'a sufere ínca íntre o mesúra destulu de mare. S'a vediatu acést'a in deosebi acum trei ani, cându partiduluí liberalu a urmatu la potere partidulu conservativu. Odata cu caderea guvernuluí, cadeáu cá si plóia demisiuniloru, mai multu ori mai putfnu fortiate, nunumai din administratiune, ci si din magistratúra si din tóte ramurile functiuniloru publice. Dupa sevêrşirea unei premeneli íntinse, care totusi in ochii multor'a nu fú destulu de radicalá, cum ar fi doritu, — s'a votatu legea ínmovibilitáti magistratúrei, dar numai íntre unu modu fórte restrínsu. Desi ultim'a crisa ministerialá n'a avutu de efectu schimbarea partiduluí dela potere, totusi n'au lipsitu premenelile, asiá incátu cutare díariu, pâna mai eri guvernamentalu, n'a esítatu de a scrie, cá „guvernulu actualu e pre cale de a reintroduce acestu sistemu pecatosu de odinóia“. Ori cum ar fi, nestabilitatea in functiune e o adeveratá calamitate atátu pentru statu cátu si pentru individi. Pentru statu, cáci se desorganíséza servitiurile publice prin departarea unui slujbasu conscíntiosu si esperimentatu in functiunea sa, si ínlocuirea lui cu altulu, carele trebuie sè incépa din capu, spre a fi si elu ínlocuitu, cându va ajunge sè-si pricépa chiamarea. E o calamitate dupa ace'a pentru familie, cáci se espunu la cele mai deplorabile desastre, cum ísi póte ínchipuí ori si cine, si cum s'ar poté dovedí prin esemple nenumerate. Éta un'a dintre cauzele principale, pentru ce in Románi'a esista o lupta fórte veheménta íntre partide, macar-cá deosebirea de principii nu e nici a sut'a parte asiá de marcata cá bunaóra in Belgi'a. — In asemenea ímpregiurári agitatiunea electorala pentru alegerile de deputati, ce voru avé locu in ájunulu Pasciloru, preocúpa fórte spiritele, si óre care díariu si-a esprímatu deja temerea, cá nu cumva sè avemu mai multe capete sparte decátu óne roşi. E de credítu ínse, cá temerea confrateluí se va reduce la un'a dintre desele esagerári, ce nici odata n'au atát'a trecere,

că în decursul unora astfel de campanii. Fie asiă dar, că apropiat'a ciocnire a ouelor roși sè nabusiésca cu deseversire ciocnirea capetelor!

Unu cuvântu finalu éراسi asupr'a faimósei limfe. *Monitorulu oficialu* publică dfile aceste raporturile doctorilor Assaky si Rómnicéanu asupr'a tratamentulu anti-tuberculosu alu doctorulu Koch. Celu dintâiu constăta, că tēmpulu de dóue luni, câtu i-a duratu tratamentul, nu-i de ajunsu spre a se pronunty definitivu in privint'a lui. Speréza o îmbunatatire crescūnda a sanetătii pacientilor; dar sperant'a acést'a fi fórté problematica, de vreme ce îmbunatatirile avute nu presinta nici o garantia pentru viitoru. Alu doilea doctoru concludé hotaritu la abandonarea usului limfei, căci dupa a sa parere nu numai că nu vīndeca oftic'a, ci o póte chiar generalisá in casulu, in care ar fi fostu numai locala. Astfelu inoculările s'au abandonatu si la spitalulu brancovenescu. Se scie dupa ace'a, că si in strainetate totu asiă a patit'o biat'a limfa: *fnis gloriae!*

Inca ceva. Printre multele sisteme inventate dupa aparitiunea repausatei limfe, pentru vindecarea ofticeii a fostu — că si acest'a si-a traitu traiulu — si cel'a alu transfusiunei sângelui de capra rosia in vinele bolnavului. Pre cându aplicá asiă dar unu doctoru bucuresceanu acestu tratamentu unui bolnavu, capr'a cea roșia își viri unu petioru in busunariulu lui, si sēntiēndu, că nu-i este acolo locul, se smānci cu atāta incordare, incātu si-lu rupse. Rupt'a ori ba si busunariulu, nu sciu, dar faptul este, că de atunci doctorulu a lasatu in pace caprele roși.

Philalet.

Statutele

reuniunei femeiloru pie pentru decorarea besericeii greco-catolice din Sibăiu.

Numele, scopulu si mijlócele spre ajungerea scopului.

§. 1. Reuniunea pórtá numirea de „Reuniunea femeiloru pie pentru decorarea besericeii greco-catolice din Sibăiu“.

§. 2. Scopulu reuniunei este: decorarea si provederea — dupa poteri — a besericeii cu tóte lucrurile, ce se tiēnu de partea ei interna si servescu spre marirea lui Domnedieu.

§. 3. Cá mijlóce spre ajungerea scopului voru serví:

a) Interesele dupa tacsele membriloru fundatori.

b) $\frac{2}{3}$ din tacsele anuale ale membriloru ordinari.

c) Tacsele membriloru ajutatori.

d) Contribuirile benevole ale membriloru binefacatori in bani seau in efecte reali.

e) Interesele obvenitóre dupa capitalulu reuniunei.

§. 4. Tacsele membriloru fundatori, precum si $\frac{1}{3}$ din tacsele anuale ale membriloru ordinari voru formá capitalulu reuniunei si numai interesele acestui capitalu se voru intrebuintá spre scopulu reuniunei. (§. 3. p. e.)

Membru reuniunei.

§. 5. Reuniunea constá din membri fundatori, membri ordinari si ajutatori cu tacsă anuală, si din membri binefacatori.

§. 6. De membru fundatoru se considera fia-care femeia, care depune odată pentru totu de-a un'a celu putīnu o suma de 10 fl.

§. 7. De membru ordinariu se considera fia-care femeia, care solvesce o tacsă anuală de 1 fl. la cas'a reuniunei.

§. 8. De membru ajutatoriu se considera fia-care femeia, care solvesce o tacsă anuală de 50 cr. la cass'a reuniunei.

§. 9. Membri binefacatori suntu toti acei barbati, cari indemnati de caritatea crestina concurgu cu denariulu loru pentru scopulu reuniunei.

Oficialii reuniunei.

§. 10. Oficialii reuniunei suntu:

- President'a si vice-president'a
- Cassierés'a
- Controlorés'a
- Secretariulu seau secretarés'a.

§. 11. President'a si vice-president'a se alege prin votisare de către adunarea generală din membrii fundatori ori ordinari ai reuniunei pre câte trei ani; pre cassierés'a si controlorés'a le alege comitetulu din sinulu seau totu pre câte trei ani; ér' secretariulu seau secretarés'a se alege din partea comitetulu dintre membrii binefacatori seau ordinari ai reuniunei.

§. 12. Drepturile si detorintiele presidenteii suntu urmatórele:

a) Conchiáma adunarea generală si siedintiele comitetulu si duce presidiulu in acelea.

b) Priveghiéza, că desbaterile se decurga in ordine si conclusele adunárilor si siedintieloru se se aduca potrivit scopulu si intereselor reuniunei.

c) Ingrigesce pentru esecutarea concluseru luate in siedintiele comitetulu.

§. 13. Vice-president'a suplinesce pre presiedint'a, cându dēns'a este impededata de a functioná, si in casulu acel'a are tóte drepturile si detorintiele presiedintei.

§. 14. Cassierés'a si controlorés'a incasséza tacsele dela membrii reuniunei; pórtá diariulu de perceptiuni si erogatiuni si pre bas'a acestuia voru raportá comitetulu in fiecare siedintia ordinariá despre starea averei reuniunei; nu voru spesá nimicu fara prelinarea si decisiunea comitetulu; pregatescu si substernu ratiociniulu anuale adunarei generale si erogatiunile le voru justificá prin cuientantie vidimate de president'a; controlorés'a contrasemnéza tóte actele referitóre la cass'a reuniunei.

§. 15. Secretariulu seau secretarés'a pórtá si contrasemnéza protocoalele siedintieloru adunárilor generale si ale comitetulu si implinesce tóte agendele scripturistice ale reuniunei. (Va urmá.)

Invitare la prenumeratiune.

Cu numerulu de fatia incepemu alu doilea patrariu de anu, pentru care deschidemu abonamēntu nou.

Din tiēnut'a observata de fói'a nóstra până aici a potutu vedé publiculu cetitoriu, că redactiunea s'a silitu a realisá programulu sēu si a implini promisiunile. Nu a remasu nici o cestiune de ceva importantia, ce ne atinge mai deaprópe, care se nu fia fostu desbatuta cu tóta seriozitatea. Steau'a conducátore in tóte cestiunile ne-a fostu: interesulu besericeii si alu poporulu nostru. Totu aceste interese le vomu aperiá si pre venitoriu cu tóta barbatia in contr'a ori cui, si nu vomu crutiá nici sacrificií nici ostēnela, pentru a cástigá increderea cetitoriloru.

Rogāmu deci pre toti aceia, cari consēntiescu cu noi, se ne spriginésca, remānēndu-ne nu numai abonenti credintiosi, ci cástigāndu-ne si câtu mai multi abonenti noi. — Pretiurile suntu insemnate in capulu fóiei.

Redactiunea si Administratiunea „Unirei“.

Noutāti.

Dela Curte. Maiestatea Sa Imperatés'a Regina Elisabet'a, insoțita de archiducele Franciscu Salvatoru si de archiduces'a Mari'a Valeri'a, a sositu la Aten'a in 23 Martiu, unde a petrecutu doue dfile. Inca in dlu'a ántāia a visitatu famili'a regala a Greciei si i-a reprimitu visit'a. Pre tēmpulu petrecerei in capital'a grecésca a cercetatu intre altele Acropolea, templulu lui Teseu si museele. In 24 sér'a parasi Aten'a reintorcēndu-se la

Corfu. — Din incidentulu mortii contelui de Meran, care érá inruditu aprópe cu famili'a domnitóre, Maiestatea Sa monarchulu a ordonatú doliu familiaru pre 12 dfile incepēndu din 31 Martiu.

Din Archidieceasa. O. D. Petru Rusu, administratoru parochialu in Poian'a Ariesiului in siedintia consistoriala dela 28 Martiu a. c. fu dispusu de administratoru parochialu in comun'a Pat'a, protopopiatulu Cosiocnei. — In locul lui totu atunci fu denumitu de administratoru parochialu O. D. Ambrosiu Nemesiu, fostu preotu in Macicasiulu ungurescu, in protopopiatulu Clusului, ér' cu administrarea parochiei acesteia fu incredintiatu O. D. Nicolau Giurgiu parochulu Chintāului.

Daruire. Amu amintitu in numerulu 8 alu foii nóstre, că bravulu poporu romānu greco-catolicu din Chimitelniculu de Cāmpfa a cedatu spre edificarea unei besericeii corespunditóre sum'a de 3570 fl. 80 cr., ce-i compete cá rescumperare dupa dreptulu de crișmaritu. Acum ni-se scrie, că acelu poporu, „in zelulu seu inflacaratu de a-si vedé câtu mai in graba edificata nóu'a beserica, in 15 Martiu a. c. a mai daruitu spre acelu scopu o obligatiune de statú in valóre de 950 fl. v. a.“ — Din casulu de fatia inca se vede, că poporulu nostru se intereséza de causele besericesci, numai câtu preotii se ffa zelosi si prudenti, si se-lu scia insufletí pentru ele. Onóre poporulu greco-catolicu din Chimitelnicu pentru sacrificiile aduse intru marirea lui Domnedieu! Onóre zelosulu pastoriu sufletescu, care consciu de chiamarea sa, destépta in poporu atāt'a interesu fatia cu causele pii si nobile! Dare-ar' bunulu Domnedieu, se potemu inregistrá asemenea sciri imbucurátore si din alte parochii.

Nóuele procuratúri r. u. de statú. Cu privire la activitatea tabeloru si procuratúreloru regesci, in intielesulu articolulu de lege XXV din 1890, ministrulu de justitia a dispusu, sè se infiintieze de o cam data 5 procuratúri, anume 1. in Budapest'a pentru districtele apartiēnetóre tabeloru regesci din Budapest'a, Győr si Pécs; 2. in Dobriținu pentru districtele apartiēnetóre tabeloru regesci din Dobriținu si Oradea-mare; 3. in Kassa pentru districtele apartiēnetóre tabeloru regesci din Kassa si Posionu; 4. in Clusiu pentru districtele apartiēnetóre tabeloru regesci din Clusiu si Muresiu-Osiorheiu, si 5. in Seghedinu pentru districtele apartiēnetóre tabeloru regesci din Seghedinu si Timisórá. Aceste procuratúri își voru incepe activitatea la 5 Maiu a. c.

Influenz'a in Americ'a. Epidem'ia, care in anulu trecutú a cutrieratu si implutu de spaima tóta Europ'a secerāndu si multe victime, acum își cáuta jertfe in lumea nóua. Din Chicago se telegraféza, că acolo mortalitatea in urm'a influenței este fórté mare. Asemenea faime triste vinu si din alte párti ale Americiei.

Incorporarea tiēnutulu Muraköz. Teritoriulu acest'a situatu intre rīurile Drav'a si Mur'a si locuitu in preponderantia de Slavi, ce privesce administrarea lui civila apartiēne comitatulu ungurescu Zala, in cele besericesci inse face parte din archidieceasa rom. cat. de Agram. De cându a devenitu in vacantia scaunulu arhiepiscopescu din Agram, in comitatulu Zala s'a inceputu o mișcare seriósă de a scóte teritoriulu numitu de sub jurisdicțiunea arhiepiscopiei din Croati'a si a-lu incorporá la dieces'a Sabariei (Szombathely), sub cuvēntu că asiă poftescu interese nationale. Spre scopulu acest'a s'a prezentatu la ministrii Szápáry si Csáky si o deputatiune, condusa de comitele supremu alu comitatulu Zala. Ministrii primira deputatiunea fórté afabili si o asigurara de concursulu loru binevoitoriu. Dara Croatiu inca nu dormu. Capitalulu catedralu din Agram prin fói'a oficiósă a archidiecesei dá a intielege, că basatu pre principiulu dreptulu canonicu „sede vacante nihil innovetur“ se va opune din tóte poteriile la ori ce micșiorare a archidiecesei. Asemenea se crede, că fiitorulu arhiepiscopu, ori si cine va fi elu, nu va poté primí conditiunea de a i-se restrīnge dieces'a.

PARTE SCIENTIFICA-LITERARIA.

Podu preste strâmtoarea de mare La Manche.

(Continuare.)

Dupa proiectulu lui Schneider si Hersent podulu preste La Manche ar' costá aprópe de trei ori câtu tunelulu. Pentru tunelu ar' ajunge sum'a de 160 milióné floreni, pre cându pentru podu abia voru fi de ajunsu 390 milióné floreni, si din sum'a acést'a colosala nu mai putínu decátu 160 milióné fl. se vinu pentru picíore. Fára indoiéla e si munca uriasa zidirea acestor'a, si in moméntulu, cându se voru fi terminatu picíorele, lucrarea se póte privi de reusíta.

Inainte de tóte are se se studieze fundulu mării, si se se aléga locuri potrivite pentru picíore. De cumva locurile aceste suntu nêmolóse seau nêsipóse, atunci inca trebuie sapatu, pâna se dá de straturi de paméntu, càror'a se póte incredintiá fundamentulu. Si dupa ce amu datu de aceste, trebuie se zidímu, alocurea la inal'tími de 50—60 metri si inca totu sub apa, si abia dupa ace'a se ajungemu la lumin'a dílei. A face zidiri pre suprafati'a paméntului e numai o jucária in raportu cu greutátile, ce le întêpinámu la zidirile facute sub apa. Greutatea e, cà trebuie se ne coborímu pre fundulu mării, se oblimu loculu, póte chiar' se mai sâpámu si apoi se zidímu septemâni si luni intregi, fara cá ap'a se ne inâdusie, fara cá valurile se ne coplesiésca si greutatea loru se ne strivésca. Se te arúnci in focu si se nu ardi, se alergi din primejdii in primejdii si totu se scapi teféru, se te tavalesci in noroiu si totu se remâni curatu, — aprópe atât'a va se dica zidirea sub apa. Cu potintia e acést'a, si déca e cu potintia, pre ce cale se póte efeptuí?

Se scie, cà voindu se cufundámu unu paharu in apa cu gur'a in josu, întêpinámu resistintia, si resistintia acést'a e cu atâtu mai mare, cu câtu l'am cufundatu mai tare. Resistintia vine dela aerulu strâmtoaratu in paharu. Aerulu de aci apăsa cu atâtu mai tare, cu câtu petrunde mai multa apa in paharu. Inse ap'a numai pre incetulu póte petrunde in paharu, càci aerulu se lúpta cu cerbicia, ápera cu trupulu sdu fiecare coltiu alu locuintiei sale, si numai atunci se retrage, cându nu mai póte se sustiêna lupt'a cu poterile covêrsítóre ale apei, dar' si atuncia numai pentru ace'a se retrage, cà resuffându câte-va mominte, se póta incepe din nou, si mai cu focu, acést'a lupta desperata. Pâna la jumetatea paharului numai atuncia ar' poté se ajúnga apa, déca amu cufundá paharulu pâna la o adécime de 10 metri, ér' cá se se impla 2 din 3 pârti ale paharului, ar' trebuí se apesámu paharulu pâna la 20 metri sub suprafati'a apei. De cumva inse dela suprafati'a apei pléca o tieve, ce íntra prin fundulu paharului, si prin tieve indesámu aeru in lántrulu aceluia, atunci aerulu cu incetulu alúnga ap'a, ce a intratu in paharu, si déca indesámu si mai departe, aerulu ísi face locu pre lângá gardin'a paharului si o parte din elu iese in forma de bulbuci.

Ce'a ce se întêmpla la unu paharu cufundatu cu gur'a in josu, totu ace'a s'ar' întêmplá si la o caldare ori câtu de mare, déca s'ar' apesá in apa cu gur'a in josu. De cumva caldarea cufundata ar' avé mârimea unei chilii si in lántrulu ei s'ar' aflá policióre de statu si siediutu, atunci ocupându locu in lántrulu ei ne amu poté coborí pâna in fundulu unui riu seau pâna in fundulu mării.

Caldári de aceste mari, numite *caissons*, se intrebuintiéza la construirea podurilor, ce se asiédia preste ape mai mari. Caldárele aceste nu suntu rotunde, ci lungaretie. Pâretii loru ísu de fieru, éra preste fundulu loru se mai pune unu stratu de beton — pietri legate intre sine cu cementu — de 2 metri de grosu. Cá pâretii caldarei se póta portá acést'a greutate si cele alalte greutáti, ce se voru mai încarcá pre ei, e bine se fia câtu de grosi, si afára de ace'a se mai recere, cá si fundulu se fia spriginitu pre din lántru cu arcuri de piétra si de fieru.

Caldarea are dóne despartieminte, unulu de-asupr'a si altulu de desuptu, acestu din urma ajunge pâna josu la gur'a caldarei. Asia dara caldarea acést'a e unu feliu de casa cu dóne rënduri, rëndulu din josu si contignati'a. Atátu rëndulu din josu câtu si contignati'a suntu impartite in mai multe chilii. Chiliele rëndului din josu se numescu *camere de lucru*, éra chiliele rëndului de asupr'a *camere de aeru*.

La chiliele rëndului de-asupr'a se afla padimentu de fieru — si prin padimentele aceste trece câte unu hornu largu, in lántrulu càruia se áfla trepte, pre cari lucratorii se pota coborí in camerele de lucru si din camerele de lucru se potu urcá in camerele de aeru.

Caldarea astfelu pregatita se pune pre naie si se duce la loculu, unde are se se zidésca piciorulu, apoi se pune pre apa — cu gur'a in josu —. Inse precum se recere óre care potere pentru a cufundá unu paharu cu gur'a in josu, totu astfelu nici caldarea acést'a nu se cufúnda de sine, si cá se se cufunde, in giurulu zidului de piétra, ce s'a ridicatu pre fundulu caldarei, se incinge unu sierpariu de fieru, mai latu decátu zidulu, si golatatea nascuta se ímple cu zidu de piétra. Acuma se infásiura unu altu sierpariu si in lántrulu acestuia inca se ziduesce, apoi se punu sierpare nóue si zidirea se continúa.

Cu câtu cresce zidulu imbratisiatu de sierparele de fieru, cu atâtu se ingreuna si cu atâtu se cufúnda mai tare si caldarea. Intr'ace'a se totu incingu la sierpare, si zidulu se totu continúa, pâna ce gur'a caldarei ajunge pre fundulu apei.

Cá ap'a se nu póta intrá in camerele de lucru, in aceste trebuie se se indese din ce in ce mai multu aeru, cá in moméntulu, cându caldarea a ajunsu pre fundulu mării, lucrulu se se si póta incepe.

Dela masín'a de indesare unele tievi duc de-a dreptulu in camerele de lucru, altele numai pâna in camerele de aeru. Cepurile celoru de ántáiu trebuie deschise, si trebuie indesatu aeru, indata ce a inceputu se se cufunde caldarea. Cu câtu ajunge caldarea la afundime mai mare,

cu atâtu mai multu aeru trebuie se se indese in camerele de lucru, de óre ce cu atât'a e mai mare si apesarea apei in susu. De comunu se indésa mai multu aeru, decum s'ar' recere; cá se se ímpiedece intrarea apei in camerele de lucru, si urmarea e, cà o parte din aerulu indesatu iese pre la gur'a caldării, si astfelu aerulu din camerele de lucru in continuu se reînóiesce.

Dupa ce caldarea s'ar' fi asiédiatu pre fundulu mării, lucratorii ísi iau remasu bunu dela lumin'a dílei si prin hórnele, ce dáu in camerele de aeru, se cobóra aci, apoi inchidu úşile acestor'a. Úşile aceste se deschidu spre camerele de aeru si inchidu hórnele hermetice, va se dica asia, cà pre lângá ele nu póte íesí aeru. Aerulu din camerele aceste nu e mai desu decátu aerulu din afára, dar' acum dupa ce au intratu lucratorii in ele, se desfacu cepurile, si cu repediune mare incepe se se indese aeru in ele, pâna ce desimea lui ajunge la desimea aerului din camerele de lucru.

Lucratorii coboríti in camere, trebuie se fie ómeni bine facuti si cu plamáni poternice, altfelu aerulu indesatu usioru ar' poté se aiba urmári stricatióse pentru sanetatea loru. In aeru mai desu, decum e aerulu comunu, respiratiunea e mai intensiva, circulatiunea sângelui mai repede, urechile incepu se vâjâe, si timpan'a póte se se primejdúiesca. In aeru indesatu lucrulu e mai obositoriu cá afára in liberu. Dupa unu lucru de câteva óre membrele lucratoriloru intru atât'a slabescu, încátu abia si-le mai pota mişcá, sângele le sbucnesce spre capu, si usioru íi póte loví gut'a.

Dintre lucratori o parte remánu in camerele de aeru, éra cei alalti se cobóra in camerele de lucru. Hórnele, ce duc din camerele de aeru in camerele de lucru, suntu prevediute cu úsi, ce inchidu hermetice si se deschidu spre camerele de lucru. Aerulu indesatu a camereloru de lucru cu atât'a potere apăsa asupr'a loru, in câtu e preste potintia se fia deschise, pâna ce nu s'a indesatu aeru si in camerele de-asupr'a. Cându aerulu are ace'a-si desime de améndóue pârtile usiei, atunci cu usiurintia se voru poté deschide, si lucratorii amintiti se voru poté coborí in camerele de lucru. Abia acuma, dupa ce muncitorii s'au scoboritu in camerele de lucru, se póte incepe oblirea locului, pre care se vá ridicá piciorulu. In casu de lipsa firesce lucratorii voru avé se sape, pâna ce dau de straturi potrivite pentru portarea zidului colosalu.

Paméntulu sapatu se asiédia in nisce galeti atárnate de funii, ce ajungu pâna in camer'a de lucru; galetile implute suntu ridicate apoi — cu ajutoriulu unei masinerii — in camerele de aeru. Lucratorii din camerele de-asupr'a dejá le astépta, cá se le golésca, si se le dé drumulu in josu, éra paméntulu se-lu espedeze mai departe. In paretele lateralu alu camerei de aeru se áfla o úşitia, ce dá intr'o tieve de fieru, unu feliu de hornetiu, ce este intaritu de paretele camerei, si care in josu se totu strêmta, éra in susu se

largesce. Hornetiulu de desubtu e inchisu, éra de-asupr'a are o usia, carea inchide ermetice. Dupa ce hornetiulu s'a implutu cu paméntu, se inchide uşiti'a, ce-lu léga cu camer'a de aeru, se dá sèmnu, si lucratorii din afára ilu golescu, apoi ilu inchidu éra, si lucrulu curge mai departe.

Asiá merge acést'a câteva ore, apoi yinu lucratori noi, cari iáu loculu celoru obositi, si lucrulu se continua.

Eşirea lucratorilor la aerulu din afara e mai primejdiosá inca si decâtu intrarea in camere. Cându iesu lucratorii din aerulu indesatu a camereloru in aerulu atmosfericu cu multu mai raru, de multe ori incepe se le curga sânge pre gura si pre nasu, muschii li-se contragu cu vehementia, si nu arareori suntu espusi la rumperi de vine si la lovire de guta. In Pest'a la facerea podului de preste Dunare, ce trece pre dinaintea insulei Margaret'a, au moritu 22 de ómeni, éra la podulu, pre care trecu trenurile spre Bud'a, 28 de ómeni si-au aflatu sfârşitul. In tîmpurile mai nóue nu-i vorb'a se iáu mai multe mesúri potrivite pentru delaturarea primejdiloru, si la lucratori dupa ieşire li-se fréca bine trupulu intregu, li-se dá se bé vinnu seau tea fierbinte, dar' cu tóte aceste ici colea totu se mai intémpla primejdii. La podulu de preste Dunare, pre care trece calea ferata din Ujvidék la Petruvaradinu, la inceputu in fiecare dí se bolnaveáu cáma la 8 lucratori, si numai tárdiu au potutu ajunge, cá bolnavirile de preste dí se scada la dóue. Si pre lângá tóta grigea dóue vieti totu au caditu jertfa. In St. Louis la facerea podului de preste Mississippi, unde au avutu se lucre la afundíme de 31—35 metri, inca s'au primejdut doi ómeni, dintre cari unulu a fostu tocmai ingineriulu, ce conduceá lucràrile.

La afundími mai mari de 35 metri până acuma n'au lucratu, pre cându la podulu de preste La Manche 24 de stélpi voru trebui inceputi la adéncimi mai mari de 35 metri; pentru ace'a Hersent, unulu din urdătorii acestui planu, voiesce, cá la ridicarea paméntului se intrebuintieze mai multu maşini, éra ómeni numai acolo, unde nu-i in câtràu.

In decursulu lucrării camerele de aeru si camerele de lucru trebue luminate. De comunu se intrebuintieza lumina electrica, căci lampele electrice, inchise fiindu in strica aerulu cá cele alalte lámpi si lumini.

Dupa ce s'a pregatitu loculu, ce are pórte piciorulu, camerele de lucru si de aeru, precum si hórnele, se implu cu beton, si lucrulu acest'a curge intr'un'a si nóptea.

Pre calea acést'a numita *cale pneumatica* se pune si fundamentulu celoru alalte picioare. Dupa ce pàrtile din apa suntu gata, zidirea se continua, acuma in se lucrulu merge cu multu mai repede.

Dupa calculii lui Schneider si Hersent podulu s'ar' poté terminá in 10 ani, de camva lucràrile se voru incepe de odata dela améndoii tiermurii.

Depàrtarea dintre câte doi stélpi vecini nu va fi totu intr'o forma de mare. Pre cându in unele locuri depàrtarea abiá

va face 100 de metri, airea vá trece si preste o jumetate de chilometru.

Singuraticii stélpi voru fi totu atátea turnuri lumatóre, cá in tîmpu de nópte, seau si díu'a pre vreme de negura, se arete nàiloru calea dintre ei, pre unde cu usiurintia voru poté trece si cele mai mari nài.

Proiectulu prevede si casulu, cá Francisiloru le-ar' poté veni vre-odata poft'a se se ráfuiésca cu vecinii loru Anglesi, cu atátu mai vértosu, cá bine nici odata nu s'au avutu. La facerea podului s'ar' luá mesúri, cá intr'unu casu de aceste stélpii de lângá tiermuri se se póta nimici in pripa.

Dupa ce se vá fi gatatu podulu, pre elu se voru asiediá şini, si trenurile in trei patrare de ore voru poté sborá dela unu tiermure la celu alaltu. Dar' proiectulu se ingrígescce si de cei ce ar' voi se tréca pre josu. Pre josu calea dela unu tiermure până la celu alaltu va tiéne cáma 8 ore, va se díca mai o dí intréga. Astfelu călatoriulu vréndu nevréndu va trebui se între in vre-o restauratiune, cá se imbuce ceva, si se resufle de câte-va ori. Si cu atátu mai vértosu va trebui se se retraga intr'o casulie de aceste, déca ceriulu se va intunecá, si se va deslegá o furtuna ingrozitóre, cum numai pre mare se potu vedé. Si din cuibulu acest'a, animatu între ceriu si apa, va audí in giuru de sine music'a ingrozitóre a vénturiloru, éra colo josu in adéncime muge-tulu valuriloru si diavolesculu loru jocu. Vai de nàile, ce se áffa in vremuri de aceste pre mare, vai de calatorii, ce suntu siliti se ié parte la acestu jocu infioratoriu! Calatoriule, dí o rogatiune pentru dènsii, căci viéti'a loru atérna de unu firu de paiu.

Podulu preste La Manche e numai proiectu, si póte voru trece inca multi ani, până ce omulu va poté merge, pre josu seau cu trenulu, din Fránci'a in Angli'a; dar' nu sufere indoieála, cá in momentul, cându guvernulu Angliei si-ar' dá invoirea, se voru si aduná miliónele, ce are se costeze acésta zidire gigantica.

Atal'a.

Novela de F. R. de Chateaubriand.

(Continuare.)

„Se ne scolàmu, se ne scolàmu,” dise in curéndu curagiosulu calugaru aprindiéndu lamp'a. „Pierdemu minutele cele mai scumpe; sè ne impotrivimú cá nisce adevérati crestini eleminteloru inimice; la grumadi cu legatúri, pre capu cu cenusia, sè ingenunchiàmú inaintea celui Preaporternicu, sè-i ceremu indurare ori sè suferimú linisciti nesmintitele Lui hotariri. Dar vreme este inca. Ffic'a mea, ieri séra nu érá tárdiu, déca mi-ai fi impartaşitu tain'a ta.”

„Da, parinte,” dise Atal'a mişcatoriu, „te-am cautatu si in nóptea trecuta, dar Domnedieu, cá sè me pedepsésca, te-a departatu dela mine. De altmintrelea ori ce ajutoriu ar fi fostu zadarnicu, pentrucá inşi-si Indianii, desi fórte iscusiti in de astea, nu cunoscu nici unu mijlocu de scapàre de-o astfelu de mórte. . . . O, Şakta! intipuiésce-ti mirarea mea,

cându am vediutu, cà efectulu veninului nu-i asiá de grabnicu, cum aseptám eu. Iubirea mi-a indoitu poterile; da, căci sufletulu meu nu poté sè se desparta asiá curéndu de tine.”

La vorbele aceste erumperea doreriloru mele semená cu rãcnetulu leului ranitu amaru. Cá unu nebonu m'am aruncatu la paméntu fràngúndu-mi mánile si sfaşiándu-mi carnea de pre bratie. Betránulu preotu fugeá dela unulu la altulu, incarcându-ne cu mii de mánaieri si ajutóre. Cu liniştea inimei sale, cu greutatea aniloru sèi sciá sè ne vorbésca la pricepere. Acestu parinte sufletescu, care dílele aloru 40 de ani si-le-a sacrificatu servitiului domnediescu in acesti munti, imi aduceá aminte de sacrificiile lui Israilu, ce vecnicu fumegáu pre inalţimi inaintea fetiei lui Domnedieu.

Intr'ace'a zadarnicu s'a intrebuintiatu ori ce feliu de medicina pentru chinurile Atalei. Slabirea, tristeti'a, veninulu si mai pre susu de veninu suferintiele mistuitóre, tóte s'au adunatu, sè rapésca pre acésta famecatóre flóre a pustiei.

De cătra séra se aretáu deja semne ingrozitóre, ér amortirea cuprindeá corpulu Atalei. Membrele ei incepeáu a se rëci.

„Atinge-mi degetele,” imi dise ea, „nu afli, cá ele suntu inghetiate?”

Nesciindu, ce sè-i rëspundu, pèrulu mi-se scolà in capu. Ea apoi continuá: „Inca ieri, iubitul meu, o singura atingere a ta me faceá sè me cutrémuru; adi inse nici nu-ti sèmtiescu mân'a, ér vocea abiá ti-o audu; obiectele din pescera unele dupa altele disparu din vederea mea. . . Nu cânta ore colo paserile? . . . Sórele de buna séma e aprópé de apunere. . . Radiele lui, o Şakta, se voru resfränge frumosu preste pustiuulu meu morméntu.”

Atal'a bagându de séma, cá vorbele ei imi implu óchii de lacrimi, ne dise: „Bunii miei prietini! iertati-me. Sum slaba, dar speru, cá me voi intari. . . O, dar a mori asiá de ténera. . . tocmai cându inim'a mea érá plina de viétia. . . Róga-te pentru mine, parinte, ápera-me. Credi tu, cá maica-mea va fi indestulita cu mine, si cá Domnedieu imi va iertá, ce am facutu?”

(Va urmá.)

Bibliografia.

Scóla Romána — revista pedagogica — redigeata de Vasile Petri in numerulu 8 pública urmatórele: „Proiectulu de lege pentru gradinile si asilele de copii in casa magnatiloru.” — „Adunarea generala a reuniunei invetiatoresci.” — „Mariana.” — „Lectiuni din geografia si istorie.” — „Rectificãre.”

Famili'a — diariu beletristicu-literariu in numerulu 11 a. c. cuprinde: „Lacrimi de fericire.” (Poesia.) — „Ancutia dintre Prunturi (novela).” — „Netemeinicia vietii (poesie).” — „Pianulu Bertei.” — „Bibliografia.” — „Cugetãri.” — „Scrisori cátra unu tineru cleriru.” — „Iubileulu Academiei Románe.” — „Serbarea unui regimentu românescu.” — „Compositoriulu si lautarii (teestu la ilustratiune).” — „Literatura si arte.” — „Teatru si Musica.” — „Beserica si scóla.” „Ce e nou?”

Post'a Redactiunei: Sincerus in B. — Că se fti in claru cu cestiunea schimbului nostru cu »Tribun'a«, cestiune sulevata de »Tribun'a« in post'a redactiunei din Nr. 61, éta in scurte cuvinte starea *adeverata* a lucrului. Noi din fôia noastră amu trimisu la *adres'a a Tribunei* cei de autăiu doi numeri, si anume numerii din 3 si 10 Ianuariu *stilu nou*, scriindu pre *fasia schimbu*. »Tribun'a« inse nu *ni-s'a trimisu de locu* nici pâna in diu'a de astădi. E dreptu că in 13 Ianuariu st. n. a sositu pre *adres'a redactorului responsabilu* numerulu 1 alu Tribunei din a. c., inse acelu esemplariu noi nu l'amu potutu consideră de schimbu la fôia noastră, deorece nu a *venitu pre adres'a fôiei*, si nu eră insemnatu pre *fasia schimbu*. Dara abstragându chiar' dela acêsta impregiurare, si admittiendu, că acelu numeru *unicu* a fostu trimisu in *schimbu* pentru »Unirea«, totusi remâne *neadeverata* asertiunea redactiei dela »Tribun'a«, că ar' fi *sistatu* trimiterea fôiei, dupa ce a vediatu, că numerulu 3 din »Unirea« nu-i sosese. Si in fapta numerulu 3 alu »Unirei« a aparutu in Blasiu in 17 Ianuariu st. n. si in Sibiu s'a primitu in 18 Ianuariu. Este deci limpede, că *sistarea* »Tribunei« s'a potutu întâmplă numai in 18 Ianuariu. Atunci inse cum se face, că incepându din 15 Ianuariu, — in 14 nu a aparutu »Tribun'a«, fiindu diu'a dupa anulu nou, — si pâna in 18 nu s'a mai primitu din partea noastră nici unu numeru, fie la *adres'a fôiei*, fie la *adres'a redactorului nostru* respundietoriu. Ore patru numeri dupa olalta si anume numerii 2, 3, 4 si 5, se potu pierde pre posta? — CREDU DARA, CĂ E MAI MULȚU DECĂTU EVIDENTU, CĂ

»Tribun'a« nu numai că nu ni-s'a »trimisu dela inceputu«, nu numai că nu s'a »sistatu«, ci că nici nu s'a intentionatu a ni-se trimite in schimbu.

Că cele aici dise corespundu curatului adevêru, se va poté convinge redacti'a »Tribunei« intrebându-si administrati'a, si deca ace'a inca ar' sustiêne totu ace'a, ce a sustiêntu dên's'a, atunci potêsca si vina la noi, si-i vomu aretă inferita adres'a »Tribunei« in protocolulu de adrese, la numerulu eurentu 665; si asemenea -i vomu aretă si *adres'a tiparita* cu numerulu de fasia 165; ce'a ce dovedesce, că noi amu fostu aceia, cari am voitu schimbulu, éra redacti'a »Tribunei«, care nu l'a voitu. Éra despre ace'a, că noue nu ne-a sositu »Tribun'a«, voru garantă toti membrii redactiunei nôt're, despre cari dóra totu nu va crede nici redacti'a »Tribunei«, că voru afirmă unu *neadevêru*. — Acest'a e adevêrulu, si pentru acest'a stămu bunu inaintea ori cui. Éra procedur'a »Tribunei« o lasămu in judecat'a publicului nepreocupatu. Vêda ori cine de aci, căta valóre e a se ascrie si celoru alalte asertiuni ale »Tribunei«, si in specie, că nu e confesionala.

»Oh, bizantinismu!«

Editoru si redactoru respundietoriu:

Dr. Vasiliu Hossu.

(6) 2-3

Nr. 166-1891.

Edictu.

Dupa ce An'a Morariu, greco-catolica din Sieic'a mare, de trei ani si-a parasitu pre legiuitulu seu barbatu Vasilie Otielea, greco-catolicu totu din Sieic'a mare, si nu se scie ubicatiunea acelei'a, se citéza prin acêst'a, că in terminu de unu anu si una di se se prezenteze inaintea subscrisului Foru matrimonialu, căci altcum procesulu divortialu urdfu in contra-i de cătra numitululu seu barbatu se va pertractă si decide si in absenti'a respectivei muieri.

Dela presidiulu Forului matrimonialu greco-catolicu de I-ma instantia alu eparchiei protopopesci a Sibiiului.

Sibiu in 17 Martiu 1891.

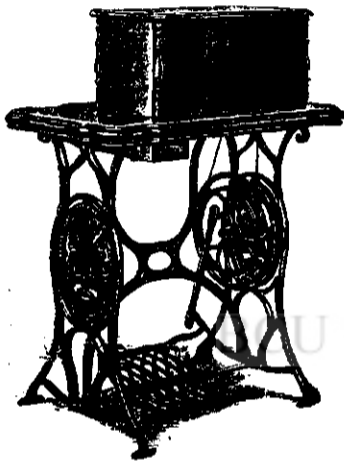
Ioanu V. Rusu,
protopopu.

Josifu Gans,

fabricantu si reparatoriu de masîne agronomice

(5) 3-10

in Blasiu (Balázsfalva)

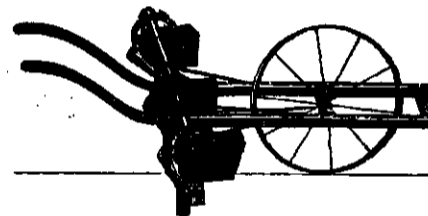
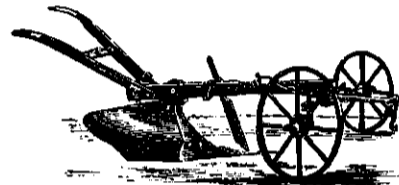

recomânda pre lînga garantia si servitiu solidu si promptu depositulu sêu de

pluguri, masîne de imblatitu, de cusutu, de trieratu si de

alte instrumente economice, tôte din fieru batutu.

Tôte obiectele amintite se potu procură si pre lînga solvire in rate.

Cu deosebita stima cutezu a incunoscentiã pre Veneratulu Cleru greco-catolicu,

că precum si pâna acum iâu asupra-mi gatirea de **iconostase, amvône, altarie** si alte obiecte de ale instruirei interne a besericeloru, in ce privesce lucrulu de mesariu si de sculptoru, de colorare respective de marmorisare si de prevedere cu icône sânte, dimpreuna cu asiediarea aceloru obiecte in fati'a locului, precum si renovarea de iconostase cu pretiurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu placere.

Iconostasele ridicate de mine in besericele greco-catolice au câstigatu recunoscere deosebita, si tôte me indreptatiescu la sperarea, că Veneratulu Cleru me va impartasi occasionalmente de pretiuit'a-i incredere. Silinti'a mea se va indreptă totu de-a un'a intr'acolo, că si de aci incolo se meritu renumele celu bunu, care mi-l'am câstigatu pâna acum.

Prin tarifalu de zone disparêndu departările, prin acêst'a capacitatea de concurentia mi-s'a maritu.

Rogându-me pentru pretiuite comande sum Oradea-mare, 28 Ian. 1891

cu deosebita stima
Carolu Müller,
auritoriu si fabric. de recuis. beseric.

(4) 4-6

Fundata in an.
1858.

FRANCISCU WALSER

Liferantu de curte
alu Altetiei Sale
imp. si reg. Archi-
ducele Josifu.

proprietariulu primei fabrici ungare de masine si recuisite de pompieri, turnatoriu de clopote si metalu

Budapest'a, VII, strad'a Rottenbiller, Nr. 66

recomânda atentiunei preanonratiloru domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

in care se fabrica atātu grupuri câtu si clopote singuratice: cu scaune de fieru patentate si cu chivere (côrne) scutite de frecare. Fabric'a a liferatu dela intemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, intr'altelu si celu dela metropoli'a din Bucuresci in greutate de 8000 kilograme.

Se afla umblatøre scutite de mirosu, arangiamente pentru bai, conducte pentru apa si pompe pentru fântâni.

(2) 14-52

Preliminarie de spese si Pretiu-couranturi se trimitu la cerere gratuitu si franco.

Distinsu in anulu 1855 la espositiunea reguicolara din Budapest'a pentru lucru escelentu, progresu si capacitate de concurentia cu diplom'a cea mare de onóre.

